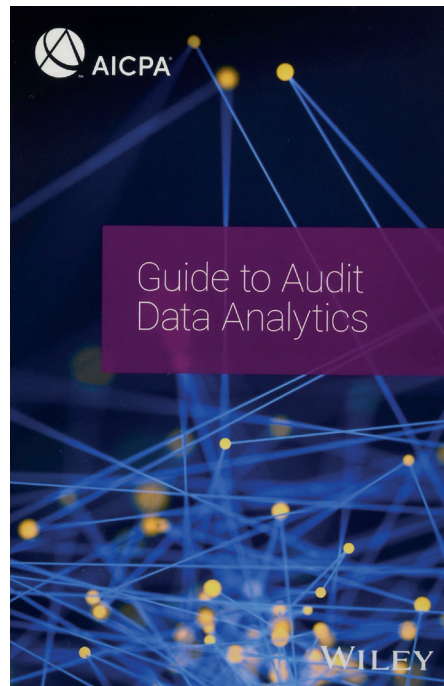

Figur 3 – Hvordan håndtere avvik fra store datamengder?

som bør holde lenge for de fleste små og mellomstore kunder.

For dem som ønsker å ta steget videre fra Excel, er Microsoft PowerBI et spennende verktøy med mulighet for

innlasting av store datamengder og flotte visuelle fremstillinger. PowerBI er et kraftig verktøy som kontinuerlig oppdateres med ny funksjonalitet, og kan lastes ned gratis fra Microsoft.

Figur 4 – AICPA's guide er en metodisk veiledning til dataanalyser i revisjon

Dataanalyser i revisjon gir oss verdifull innsikt og forståelse, som igjen bidrar til en bedre revisjon og gjør oss mer relevante for kundene våre.

Mitt råd; gå i gang! Det kan – om mulig – gjøre revisjonsarbeidet morsommere enn det er i dag.

Sirkulærøkonomi – mer enn kildesortering

Sirkulærøkonomi er mer enn å resirkulere papiravfall og det er mer enn å ha et system for avfallshåndtering. Det går ut på å minimere innsatsfaktorene som må til for å skape en vare eller tjeneste, for deretter å holde disse faktorene i omløp så lenge som mulig.

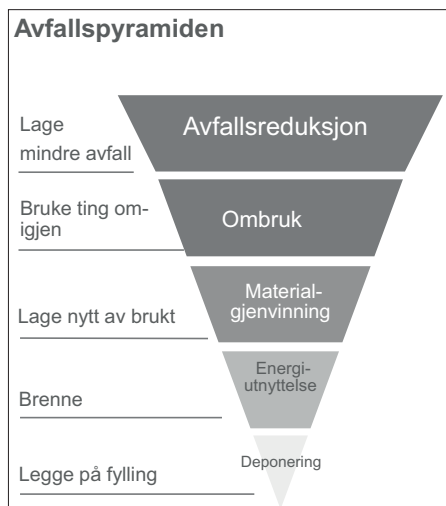
MSc Business Administration
Nora Backer Malm
Konsulent i Climate Change and Sustainability Services EY

Siv.ing. Energi og Miljø
Dan Jakob Wangen
Manager i Climate Change and Sustainability Services i EY

Selv om avfallshåndtering er god bærekraftig praksis, er det ikke et eksempel på sirkulærøkonomi. Et ofte brukt eksempel er avfallspyramiden, eller avfallshierarkiet (figur 1), som illustrerer prioriteringene i norsk avfallspolitikk og EUs rammedirektiv for avfall. I prioritert rekkefølge finner vi: avfalls-

reduksjon, gjenbruk, materialgjenvinning, energigjenvinning og deretter deponering. Det avfallspyramiden derimot ikke sier noe om, er mengden materiale som inngår i kretsløpet til å begynne med. Du kan oppnå avfallsreduksjon ved å dobbeltsjekke at du skriver ut den riktige versjonen, men

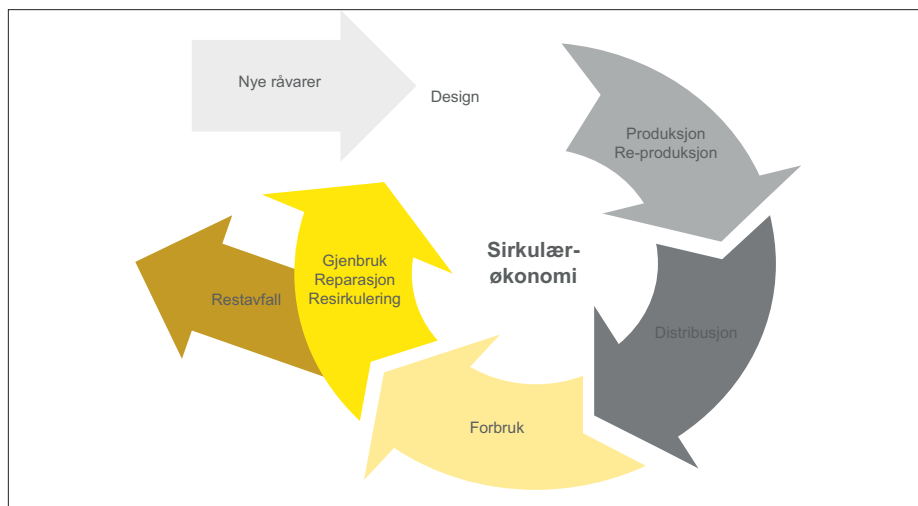
er du sikker på at en utskrift i det hele tatt er nødvendig?

I en sirkulærøkonomisk tankegang (figur 2) ønsker vi å minimere mengden materiale som i det hele tatt kan bli til avfall. Vi går fra å tenke «avfalls-pyramide» til «ressurssirkel»: redusere materialbruk, smart design, gjenbruk, reparasjon, resirkulering og oppgradering. Poenget er å holde materialet i omløp så lenge som mulig. På denne måten blir materialets levetid forlenget og dermed reduserer vi de relaterte livssyklus-kostnadene og de marginale brukskostnadene.

Skaper nye muligheter – utfordrer eksisterende forretningsmodeller

Et eksempel på slik tankegang er telefonprodusenter som Fairphone, og nå også Motorola, som designer mobiltelefoner slik at den jevne forbruker skal kunne reparere dem selv. Ved å selge reparasjons-kit og reservedeler forlenges levetiden til mobiltelefonen. Kunden kan selv bytte en knust skjerm eller oppgradere til et batteri med bedre kapasitet. Dette endrer forretningsmodellen til telefonprodusenten. En strategi kan være å selge telefonen billig for å etablere en kundebase, mens inntektsgrunnlaget ligger i reparasjoner og oppgraderinger. Dette vil utfordre store produsenter som Samsung og Apple, som produserer stadig dyrere telefoner med kort levetid.

Gjenbruk av byggematerialer er et annet eksempel på en sirkulærøkonomi i praksis. Å tegne konstruksjoner

med tanke på at de en gang skal demonteres og ikke rives, betyr at man kan legge til rette for gjenbruk av verdifullt byggemateriale. Ved å investere mer i planleggingsfasen kan eiendomsutviklere i økt grad tjene penger på et bygg gjennom hele livsløpet. Dette åpner for muligheter for salg i annenhåndsmarkedet og betyr at et bygg ikke er en irreversibel kostnad på samme måte som det har blitt definert tidligere. Det finnes også muligheter for å tenke sirkulært i eksisterende bygg.

Moelven Modus er et eksempel på dette. De leverer kontorlandskap der hver enkelt komponent kan demonteres og gjenbrukes. Slik reduseres både investerings- og miljøkostnader, og samtidig utfordres konkurrentenes lineære forretningsmodeller.

Myndigheter muliggjør og krever endringer

Sirkulærøkonomi er ett av nåtidens store politiske satsingsområder. Dette betyr nye strategier og reguleringer både på nasjonalt og internasjonalt nivå. EU er en viktig driver, og har nylig lansert et direktiv om forbud mot engangsplast. Produsenter må nå finne nye alternative materialer der det er mulig. Andre initiativer inkluderer økte krav til resirkulering og kildesortering. Dette kan for eksempel få konsekvenser for produktmerking og mer grunnleggende – produktdesign. Design for gjenvinning kan bli et konkurransefortrinn.

Sirkulærøkonomi har også fanget interessen til nasjonale politikere. Frankrike har innført en lov mot matkasting fra supermarkeder og et lignende lovforslag er sendt til behandling i Stortinget. Sverige har tatt ett steg lenger mot en ressurseffektiv økonomi. I 2017 ble moms på flere typer reparasjoner kuttet med 50 %, noe som oppfordrer forbrukeren til å reparere og selger til å legge til rette for reparasjon. I 2018 ble nye forslag presentert for den svenske regjeringen, inkludert å styrke forbrukernes rettigheter for reklamasjon på bruktkjøp. Hvor lang tid tar det før Norge følger i Söta Brors fotspor?

Hva betyr sirkulærøkonomi for deg?

Sirkulærøkonomi går som nevnt ut på å minimere innsatsfaktorene som må til for å skape en vare eller tjeneste, for deretter å holde disse faktorene i omløp så lenge som mulig. Fordi ekte sirkulærøkonomi favner om hele forretningsmodellen, kan økt fokus få konsekvenser også for ditt selskap.

Hvordan er dere posisjonert med tanke på ny lovgivning? Hvilke fordeler kan ressurs sirkelen tilbringe deres bunnlinje? En øvelse kan være å dele kostnader inn i de som stammer fra fornybare versus ikke-fornybare kilder, eller de som stammer fra råmaterialer versus gjenvunnet materiale. Inntekter kan for eksempel deles inn i salg i førstehånds- og annenhåndsmarkeder. Veien fra kildesortering til en litt mer sirkulær forretningsmodell er kanskje nærmere enn du tror.